

تخلیه چشم

تخلیه چشم عنوان عمومی تری است که شامل انواع جراحی برای تخلیه کامل یا بخشی از چشم است. به طور کلی، تخلیه چشم را می توان به سه دسته اصلی زیر تقسیم بندی کرد:

۱. اویسراسیون: (Evisceration) در این نوع تخلیه چشم، بخشی از چشم (قرنیه، عنبیه و شبکیه) تخلیه می شود، اما صلبیه (خارجی ترین لایه سفید چشم) و ماهیچه هایی که حرکات چشم را انجام می دهند، باقی می ماند. این کار شبیه حفظ پوسته تخم مرغ و حذف زرده و سفیده آن است. این روش در آسیب های شدید و آندوفتالمیت (عفونت داخلی چشم کنترل نشده)، چشم های نابینا که به دلیل گلوکوم مادرزادی بزرگ هستند، بیماران که از درد شکایت دارند و با دارو قابل کنترل نیست، انجام می پذیرد.
۲. انوکلئاسیون: (Enucleation) در این نوع از تخلیه چشم، کل کره چشم از حلقه تخلیه می شود اما عضلات اطراف آن باقی می ماند. اندیکاسیون انجام آن در تومورهای وسیع غیر قابل درمان چشم، پارگی های وسیع غیر قابل درمان و در مواردی که بدشکلی چشم اثرات نامطلوب از نظر زیبایی چشم داشته باشد، است. عمل جراحی به این صورت است که وقتی چشم برداشته می شود از ایمپلنت کروی برای پر کردن فضا استفاده می شود. ایمپلنت می تواند از پلاستیک یا هیدروکسی آپاتیت که از مرجان (یا معادل دست ساز) ساخته شده است. شبیه استخوان انسان است و به راحتی توسط بدن طرد نمی شود. ایمپلنت، تونل های کوچک متصل به هم دارد که از طریق آن رگ های خونی می تواند رشد کند. در حین عمل، ماهیچه هایی که به چشم اجازه حرکت می دهند به آن متصل می شوند.
۳. اگزانتراسیون: (Exenteration) در این حالت، علاوه بر کل ساختار چشم، عضلات اطراف چشم و سایر بافتها نیز برداشته میشوند و کل حلقه خالی میگردد. این عمل در تومورهای وسیع چشم یا بافت های اطراف چشم، انجام می شود. در این عمل بیمار پانسمان دائمی باید داشته باشد و یا از پروتزهایی که متصل به عینک می باشد استفاده کند. فضای باقی مانده ممکن است با پوست اطراف پوشیده شود.

علل تخلیه چشم

آسیب های شدید، آندوفتالمیت کنترل نشده، نابینایی و درد چشم، تومورهای وسیع چشم، پارگی های وسیع غیر قابل درمان، گلوکوم

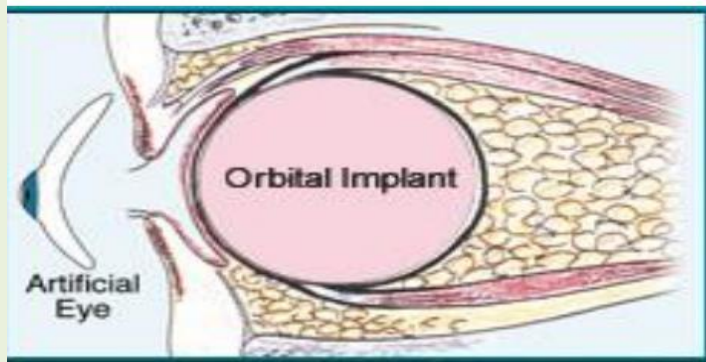
عوارض و خطرات جراحی تخلیه چشم

تصمیم برای تخلیه چشم را می توان یکی از سخت ترین تصمیمات زندگی افراد نامید. اگرچه این جراحی ها اکثرا با هدف نجات زندگی فرد یا از بین بردن دردهای بسیار شدید انجام میشوند اما بدون عارضه نیز نیستند. عوارض زیر از جمله عوارض و خطرات پس از جراحی تخلیه چشم به شمار میروند:

- ایجاد عفونت
- خون ریزی
- شروع ناگهانی درد
- دشواری در بستن چشم ها و تورم پلک ها
- خارج شدن ایمپلنت ها

مراقبت های پس از جراحی تخلیه چشم

دو هفته پس از جراحی تخلیه چشم لازم است تا افراد استراحت مطلق داشته باشند. در این مدت درد شدیدی ممکن است ایجاد شود که می توان آن را با داروهای تجویز شده کنترل کرد. پس از عمل، به مدت یک هفته باید از پد چشم و بانداژ استفاده شود. تا دو هفته به تاحیه عمل آب زده نشود. یک پوسته پلاستیکی شفاف کوچک به نام conformer در پشت پلک ها قرار می گیرد کانفورمر برای کاهش انقباض و اسکار استفاده می شود همچنین به پلک ها حالت بیشتری می دهد.

ایمپلنت

کانفورمر

در زمان جراحی ممکن است پلک ها به هم بخیه شود. این برای حفظ هرگونه تورم است این بخیه ها ۲ تا ۳ هفته پس از عمل برداشته می شوند. حرکت چشم را می توان با حرکت دادن سر به جای چشم کاهش داد استفاده از چند بالش برای بالا بردن سر در شب نیز ممکن است حرکات چشم را محدود کند.

انجام فعالیت های سنگین مانند ورزش و شنا کردن حداقل به مدت ۴ هفته ممنوع هستند. تا ۴ هفته نیز نباید کمر را خم کرده و جسم سنگینی برداشت همچنین تا ۴ هفته نباید آرایش کرد. بعد از ۶-۲ هفته می توان سر کار یا کلاس درس برگشت. بیمار انوکلوسیون نباید آسپرین یا سایر داروهای رقیق کننده خون مصرف کند، مگر اینکه پزشک بگوید که لازم است. باید ۵-۷ روز، بمدت ۱ ماه و هر ۶ ماه پس از جراحی معاینه شود. این به این دلیل است که احتمال بسیار کمی وجود دارد که تومور در پشت پروتز دوباره رشد کند. پس از یکماه پروتز موقت تجویز می شود و اگر پس از ۸ هفته رضایت بخش باشد، چشم پزشک می تواند شروع به ساختن چشم مصنوعی کند.

نار

صورت خروج کانفورمر چه باید کرد؟

کانفورمر را باید با صابون ملایم تمیز کرد. روی قسمت بالای کانفورمر پماد چشمی مالید. پلک بالایی را بلند کرده و کانفورمر را زیر آن قرار داد. پلک پایین را بیرون کشید تا کانفورمر در جای خود قرار گیرد. کانفورمر را بیش از یک روز نباید بیرون گذاشت.

برداشتن چشم مصنوعی

پلک پایین را باید با انگشت اشاره پایین کشید، به بالا نگاه کرد و انگشت را به سمت گوش لغزاند تا پروتز روی پلک پایینی بیرون بیاید.

Reference::

RVEEH, Evisceration 2013, Ref No: PIL 046 Version 1

واحد آموزش سلامت مرکز آموزشی درمانی چشم نیکوکاری